

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistallenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Syrjämäki, E. & Asikainen, E. (2020) Opitaan kestävän kehityksen taitoja tiimeissä ja projekteissa. AMK-lehti // UAS-Journal, 2020:3.

URL: <https://uasjournal.fi/3-2020/kestavan-kehityksen-taitoja/>

Opitaan kestävän kehityksen taitoja tiimeissä ja projekteissa

7.10.2020

Kirjoittajat: Eveliina Asikainen & Eija Syrjämäki.

Kestävän kehityksen osaaja on luonteeltaan muutosagentti, joten erilaiset osallistumisen ja ideoiden eteenpäin viemisen taidot ovat tärkeitä kestävän kehityksen edistämässä. Esimerkiksi UNESCO:n mukaan ne ovat kaikkia kestävän kehityksen tavoitteita läpileikkaavia kompetensseja (UNESCO 2017, 10). Tällaisten taitojen oppiminen edistää myös sosiaalista kestävyttä: tasa-arvon, yhteistyön ja demokratian toteutumista.

Harva meistä kuitenkaan syntyy muutosagentiksi, vaan näidenkin taitojen oppimiseen on tarjottava mahdollisuuksia. Onnistuaksemme kouluttamaan kestävästä kehityksestä edistäviä ammattilaisia tarvitsemme erilaisia avoimia oppimisympäristöjä ja pedagogisia ratkaisuja, jotka kutsuvat niin opiskelijoita kuin oppilaitoksen henkilökuntaakin tekemään muutosta (Asikainen ym. 2020).

Kuvaamme tässä artikkelissa Tampereen ammattikorkeakoulussa toimivaa Learning Labia, joka perustuu kehittävään oppimiseen ja tiimityöhön. Siellä eri alojen opiskelijat työskentelevät projektivalmentajan ohjauksessa toimeksiantajilta tulevien kehittämistehtävien parissa. Lisäksi Learning Lab toimii notkeana erilaisten osallistavien pedagogisten kokeiluiden, kuten Sustainability Open Spacen, alustana.

Kehittävä oppiminen ja tiimityö pedagogisena taustana

Kehittävän oppimisen ytimessä on sellainen oppimisprosessi, joka antaa valmiuksia vaikuttaa yritysten ja muiden organisaatioiden vastuulliseen toimintaan. Siinä on kolme tärkeää

ulottuvuutta: uudistava oppiminen, yksilöllisyyden ja yhteisöllisyyden yhdistäminen sekä oppimisympäristölähtöisyys. Tavoitteena on oppia viemään läpi organisaation toimintaa uudistavia ideoita ottamalla vastuuta ja toimimalla ryhmässä kiinteässä yhteydessä jokapäiväiseen elämään ja sekä organisaation päätöksentekijöihin (Rohweder 2006, Laininen 2018).

Tiimioppiminen toimii taas Learning Labin toiminnan organisoinnin mallina. Opiskelijat toimivat monialaisissa tiimeissä, joista löytyy hyvien tulosten saavuttamiseen tarvittavaa monenlaista osaamista. Tiimeissä erityisesti luottamuksella ja verkostoista saadulla tuella on suunnaton merkitys. Kun tiimissä työskentelevillä on yhteinen käsitys tavoitteista, menetelmistä, yhteistyöstä ja työnjaosta, sosiaalinen pääoma karttuu kestäväällä tavalla (Ilmonen 2000).

Sustainability Open Space yhteisten pohdintojen alustana

Vuoden 2019 lopussa Tampereen ammattikorkeakoulussa heitettiin ilmaan ajatus, että opiskelijoille ja korkeakoulu yhteisön henkilökunnalle sekä laajemmalle verkostolle halutaan tarjota mahdollisuus osallistua kestävä kehityksen teemojen edistämiseen. Tästä syntyi Learning Labissa toimivien opiskelijoiden luotsaama Sustainability Open Space -toiminta (SOS), jossa ryhmä kestävydestä kiinnostuneita kokoontuu kerran kuussa yhteen pohtimaan: Mikä tällä hetkellä puhuttaa? Miten asioita viedään eteenpäin?

Kuva 1: Sustainability Open Space -tapaaminen, jossa opiskelijat ja henkilökunta keskustelevat kestävyden eri teemoista ja kehittämismahdollisuuksista. (Kuva: Eija Syrjämäki)

Tapaamiset järjestettiin aluksi kasvokkain (kuva 1), mutta kevään edetessä siirryttiin etänä toteutettaviin kokoontumisiin. Etäyhteys mahdollisti myös ulkomailla asuvien osallistumisen keskusteluihin, joiden teemana olivat mm. Sustainability – what is it?, Affecting our future together, Covid-19 ja Sustainable lifestyle. Kaikkien tapaamisten kielenä on ollut englanti.

Opiskelijat organisoivat tilaisuudet ja alustivat kokoontumisten teemat. Jokaisessa kokoontumisessa on kuitenkin ollut mukana henkilökuntaa, opiskelijoita ja muita

asiantuntijoita. SOS-tilaisuudet ovat siis toimineet tasa-arvoisesti pyöreän pöydän keskusteluiden hengessä.

Lisäksi Tampereen ammattikorkeakoulun henkilökunnalle helmikuussa suunnatussa konferenssissa järjestettiin yhteisöllisyyden kehittämiseksi Sustainability Open Space Café, missä vierailijat saivat jakaa ajatuksiaan ja kehittämisideoitään kestävyys-temoista kahvilaa vetäneille opiskelijoille (kuva 2). Myös näistä ajatuksista nousi keskusteluteemoja ja kehittämisideoita TAMK:n toimintaan.

Sustainability Open Space tarjosi opiskelijoille mahdollisuuden tasaveroiseen keskusteluun ammattilaisten kanssa. Esimerkiksi muodista ja kaupunkiviljelystä käytiin opiskelijajohtoisia keskusteluja, joissa oli mukana myös henkilökuntaa. Tilanne ei kuitenkaan ollut luonteeltaan perinteinen seminaari, jossa opiskelija osoittaa oppineisuuttaan, vaan pikemminkin tasa-arvoinen pyöreän pöydän keskustelu. Todennäköisesti toimintatapa, jossa opiskelijat toimivat verkkokeskustelutilanteiden järjestäjinä ja fasilitaattoreina auttoi tämän ilmapiirin syntymisessä.

Kuva 2: Sustainability Open Space Café ja kehittämisajatusten keräys. (Kuva: Eija Syrjämäki)

Opiskelijat oppivat yhteistyötä ja muutoksen tekemistä

Kestävyys oli Learning Labin läpileikkaava teema myös kesän 2020 aikana (kuva 3), kun 70 eri alojen opiskelijaa työskentelivät etänä 15 eri kehittämissuorituksissa. Projektien toimeksiannot liittyivät mm. kiertotalouden edistämiseen, kompostointiin, ravinteiden kierrätykseen, etätyöskentelyyn ja omien vahvuuksien tunnistamiseen sekä hyvinvointiin, viestintään ja markkinointiin. Tekniikan, liiketalouden, hallintotieteiden, kulttuurialan, yhteiskuntatieteiden ja monen muun alan opiskelijoista koostuvat tiimit tuottivat teknisiä ratkaisuita, palveluita ja selvityksiä sekä raportoivat työskentelyprosessinsa laajasti.

LEARNING LAB

***What comes to your mind
when you hear the word
sustainability?***

Kuva 3:

Kesällä 2020 Learning Lab -projektien teemana oli kestävyys. Kestävydestä opiskelijoille tulee mieleen monia asioita. (Kuva: Learning Lab IG Stories 30.6.2020)

Kesän tiimeissä syntyneistä lopputuotoksista mainittakoon erityisesti podcastit, jotka ovat kuunneltavissa [Soundcloud-palvelussa Kohinakampus-kanavalla](#) (Kohinakampus n.d.). Lisäksi syntyi Remote Learning Handbook -ohjekirja opiskelijoilta opiskelijoille. Se lähti laajaan jakoon heti syksyllä alkavien opintojen yhteydessä. Lisäksi useat TKI-projektit saivat arvokkaita näkökulmia tiimeiltä ja muutama asiakas tarkasti suunniteltuja ja oikein kohdistettuja sisältöjä sosiaalisen median kanaviin. Projekteissa syntyneiden arvokkaiden tulosten lisäksi asiakkaat mainitsivat saaneensa uusia näkökulmia ja oppineensa uutta työskenneltyään aktiivisesti opiskelijatiimien kanssa.

Opiskelijoiden kokemusten perusteella Learning Lab onnistuu kehittämään sosiaaliselle kestävyydelle tärkeitä yhteistyön muutoksen tekemisen taitoja (Learning Lab Summer 2020 Reflection -kysely). Opiskelijat kuvasivat oppimista vuorovaikutuksen tärkeydestä seuraavasti:

“Mielestäni saimme aikaan hyvän lopputuotteen kuudessa viikossa. Kaikki saivat äänensä kuuluviin, kun keskustelimme projektista ja sen tavoitteista.”

“Me jätettiin alun väittelyt taakse ja opittiin ehkä puhumaan omista mielipiteistä paremmin ilman turhaa kinastelua. Ainakin tässä projektin lopussa suurin osa tiimistä on oppinut antamaan mielipiteensä, kun sitä pyydetään ja sanomaan jos joku asia ei miellytä, mikä auttaa päätöksen teossa ja vie projektia eteenpäin.”

Palautteen perusteella tiimityön onnistumisen kannalta merkittävimiksi tekijöiksi tunnistettiin luottamus, salliva ilmapiiri ja tasapainoinen vastuunotto. Lisäksi opiskelijat kertoivat kiinnittymisen korkeakouluyhteisöön vahvistuneen toiminnan kautta.

”Kurssi on myös osaltaan kiinnittänyt minua tiukemmin omaan korkeakouluun. Olen siis saanut lisätietoa myös yhteisön toiminnasta ja tunnen olevani tiukemmin osa sitä.”

AMKit kestäväen muutoksen alustoiksi

Näiden tulosten perusteella rohkaisemme kaikkia ammattikorkeakouluja kehittälemään opiskelijoita ja henkilökuntaa mukaan kutsuvia toimintatapoja. Ne vahvistavat koko korkeakoulun sosiaalista pääomaa, vievät kohti kestävämpää toimintakulttuuria, antavat valmiuksia tehdä muutoksia työpaikoilla ja lisäävät kiinnittymistä korkeakouluyhteisöön. Samalla opiskelijat oppivat toimimaan aloitteellisina työyhteisöjensä tai muiden organisaatioiden toiminnan kehittäjinä ja tekemään kestävää muutosta. Henkilökunnan on näissä tilanteissa siedettävä epävarmuutta ja oltava valmis muuttamaan käsityksiään toimintatavoista – kestäväen kehityksen edistämisen taitoja nekin.

Kirjoittajat

Eveliina Asikainen, lehtori, TAMK, ammatillinen opettajakorkeakoulu, eveliina.asikainen(at)tuni.fi

Eija Syrjämäki, erikoissuunnittelija, TAMK, koulutuksen kehittäminen,
eija.syrjamaki(at)tuni.fi

Lähteet

Asikainen, E., Kukkonen, H., Hakala, K., Harju, E., Kyhä, H., Lahtinen, J., Nevalainen, V., Ranne, P. & Tapani, A. (2020). Kohti kestävä koulutusta ja opettajuutta. TAMKJournal 2.9.2020. <https://tamkjournal.tamk.fi/kohti-kestavaa-koulutusta-ja-opettajuutta/>

Ilmonen, K. (toim.). (2000). Sosiaalinen pääoma ja luottamus. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Kohinakampus. (n.d.). <https://soundcloud.com/kohinakampus>

Laininen, E. (2018). Transforming our Worldview Towards a Sustainable Future. Teoksessa: Cook, J.W. (toim.). Sustainability, Human Well-Being and the Future of Education. Cham: Palgrave MacMillan, 161–200. Haettu 10.8.2020 osoitteesta <https://doi.org/10.1007/978-3-319-78580-6>

Learning Lab Summer (2020). Kysely opiskelijoille 30.7.2020. Microsoft Forms, TAMK. Sisäinen dokumentti.

Rohweder, L. (2006). Kehittävä oppiminen kestävä kehityksen edistämiseksi. Teoksessa Kaivola, T. & Rohweder, L. (toim.) Korkeakouluopetus kestäväksi. Opetusministeriön julkaisuja 2006:4. Haettu 14.8.2020 osoitteesta <http://urn.fi/URN:ISBN:952-485-091-5>

UNESCO (2017). Education for Sustainable Development Goals: learning objectives. Haettu 14.8.2020 <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000247444>